

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 01.040.13; 13.180 **Červen 2012**

Ergonomie – Obecný přístup, zásady a pojmy

ČSN
EN ISO 26800
83 3512

idt ISO 26800:2011

Ergonomics – General approach, principles and concepts

Ergonomie – Approche générale, principes et concepts

Ergonomie – Genereller Ansatz, Prinzipien und Konzepte

Tato norma je českou verzí evropské normy EN ISO 26800:2011. Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN ISO 26800:2011. It was translated by the Czech Office for Standards, Metrology and Testing. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN EN ISO 26800 (83 3512) z února 2012.

Národní předmluva

Vypracování normy

Zpracovatel: Výzkumný ústav bezpečnosti práce Praha, IČ 00025950, Václav Svoboda

Pracovník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: Ing. Jaroslav Zajíček

EVROPSKÁ NORMA EN ISO 26800

EUROPEAN STANDARD

NORME EUROPÉENNE

EUROPÄISCHE NORM Srpen 2011

ICS 01.040.13; 13.180

Ergonomie – Obecný přístup, zásady a pojmy
(ISO 26800:2011)

Ergonomics – General approach, principles and concepts
(ISO 26800:2011)

Tato evropská norma byla schválena CEN 2011-08-06.

Členové CEN jsou povinni splnit vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se musí této evropské normě bez jakýchkoliv modifikací dát status národní normy. Aktualizované seznamy a bibliografické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Řídicím centru nebo u kteréhokoliv člena CEN.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CEN do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru, má stejný status jako oficiální verze.

Členy CEN jsou národní normalizační orgány Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Španělska, Švédska a Švýcarska.

CEN

Evropský výbor pro normalizaci
European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Řídicí centrum: Avenue Marnix 17, B-1000 Brusel

© 2011 CEN Veškerá práva pro využití v jakékoli formě a jakýmikoli prostředky Ref. č.
EN ISO 26800:2011 E
jsou celosvětově vyhrazena národním členům CEN.

Obsah

Strana

Předmluva 5

Úvod 6

1 Předmět normy 7

2 Termíny a definice 7

3 Ergonomický přístup 8

4 Zásady ergonomie 10

4.1 Obecně 10

4.2 Zaměření na člověka 10

4.3 Kritéria založená na hodnocení 12

5 Pojmy v ergonomii 12

5.1 Obecně 12

5.2 Pojem systému 12

5.3 Pojem účinky zátěže 13

5.4 Použitelnost 15

5.5 Dostupnost 15

6 Ergonomicky zaměřený proces návrhu 16

6.1 Obecně 16

6.2 Základní požadavky na ergonomicky zaměřený proces návrhu 16

7 Shoda 17

Příloha A (informativní) Udržitelnost 18

Příloha B (informativní) Textový popis obrázků pro čtenáře se zhoršeným zrakem 19

Bibliografie 21

Předmluva

Tento dokument (EN ISO 26800:2011) byl vypracován technickou komisí ISO/TC 159 „Ergonomie“ ve spolupráci s technickou komisí CEN/TC 122 „Ergonomie“, jejíž sekretariát zajišťuje DIN.

Této evropské normě je nutno nejpozději do února 2012 dát status národní normy, a to buď vydáním identického textu, nebo schválením k přímému používání, a národní normy, které jsou s ní v rozporu je nutno zrušit nejpozději do února 2012.

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. CEN [a/nebo CENELEC] nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Podle Vnitřních předpisů CEN/CENELEC jsou tuto evropskou normu povinny zavést národní normalizační organizace následujících zemí: Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Španělska, Švédsko a Švýcarsko.

Oznámení o schválení

Text ISO 26800:2011 byl schválen CEN jako EN ISO 26800:2011 bez jakýchkoliv modifikací.

Úvod

Všechny lidské, technické, ekonomické faktory, faktory prostředí a organizační ovlivňují chování, činnosti a pohodu lidí v práci, doma a v době volna. Ergonomická věda má být rozvíjena od svého začátku

v kontextu práce až k zahrnutí mnoha jiných oblastí použití. Nicméně, v každém kontextu zůstávají základní zásady stejné, i když relativní důraz, který je na ně kladen se bude lišit. Tyto zásady jsou základem v procesu návrhu všude tam, kdekoliv je očekáváno zapojení člověka, aby byla zabezpečena optimální integrace požadavků a charakteristik člověka do návrhu. Tato mezinárodní norma uvažuje systémy, uživatele, pracovníky, úkoly, činnosti, zařízení a prostředí jako základ pro optimalizaci vztahů mezi nimi. Tyto zásady a pojmy slouží ke zlepšení bezpečnosti, výkonnosti a použitelnosti (efektivnost, účinnost a uspokojení), oproti bezpečnostní ochraně a zlepšení lidského zdraví a pohody, a zlepšení dostupnosti (např. pro starší osoby a osoby se zdravotním poškozením).

Ergonomie zahrnuje široký rozsah otázek, včetně otázek fyzikálních, poznávacích, společenských a organizačních. Tyto otázky jsou ideálně zaměřeny na integrovaný systém. Velký počet ergonomických norem bylo vypracováno tak, aby zahrnovaly specifické otázky a různé oblasti použití. Všechny normy spoléhají na základní zásady a pojmy tak, že jsou základem ergonomického přístupu k návrhu. Tato mezinárodní norma byla zpracována tak, aby poskytovala integrovaný systém, který přináší společné základní zásady a pojmy v oblasti ergonomie v jeden dokument a tím umožňuje dosažení vysoké ergonomické úrovně v oblasti, ve kterém je ergonomie aplikována.

POZNÁMKA 1 Pro pracovní systémy zůstává i nadále klíčovou mezinárodní normou ISO 6385^[2].

POZNÁMKA 2 Ucelený seznam průběžně vydávaných ergonomických mezinárodních norem může být zpřístupněn přes

http://www.iso.org/iso/catalogue/catalogue_tc/catalogue_tc_browse.htm?commid=53348&published=on&includesc=true.

1 Předmět normy

Tato mezinárodní norma uvádí obecný přístup a specifikuje základní ergonomické zásady a pojmy. Tyto zásady a pojmy jsou aplikovatelné na konstrukci a hodnocení úkolů, zaměstnání, výrobky, nástroje, zařízení, systémy, organizaci, služby, vybavení a prostředí, aby bylo dosaženo kompatibility s vlastnostmi, potřebami a hodnotami, a schopnostmi a omezeními osob.

Opatření a návod uvedené v této mezinárodní normě jsou určeny ke zlepšení bezpečnosti, výkonnosti, efektivnosti, účinnosti, spolehlivosti, dostupnosti a udržitelnosti výsledné konstrukce po celý životní cyklus a zajišťuje tak bezpečnostní ochranu a zlepšení zdraví, pohody a uspokojení.

Předpokládání uživatelé této mezinárodní normy jsou konstruktéři, ergonomové a manažeři projektu, i manažeři, pracovníci, zákazníci (nebo jejich představitelé) a zprostředkovatelé. Norma také slouží jako referenční norma pro zpracovatele norem, kteří se zabývají ergonomickými hledisky.

Tato mezinárodní norma poskytuje základy pro jiné, podrobnější, specifické ergonomické mezinárodní normy.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.